

گامونه يې هم پورته کړي دي. د صنعتي ساحو قانون د عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى له لوري توشيح شو. اوسمهال د همدې قانون له مخې په صنعتي ساحو کې د ځمکې د ملکيت سندونه وويشل شول. د صنعت په سکتور کې پانگونه هم جلب او جذب شوې ده. همدا لامل دی چې د اسلامي امارت په راتگ سره بيا تر دې مهاله په ټول هېواد کې ۱۵۰۰ نوې صنعتي فابريکې فعالې او توليدات لري. د ځمکو په وېش سره به د هېواد په کچه صنعتي پارکونه رامنځته او صنعت به لا پرمختگ وکړي. صنعتي پارکونه د توليدي فعاليتونو د تمرکز کولو له لارې په ملي اقتصاد کې مستقيم ونډه لري.

دا يو واقعيت او حقيقت دی چې يو هېواد د صنعت پر مټ کولای شي، د پرمختگ مرحلې ته ورسېږي. تر هغې چې صنعت وده ونه کړي او هېواد صنعتي نه شي، شونې نه ده چې هېواد دې ترقي او اقتصاد دې پياوړی شي. همدا لامل دی چې اسلامي امارت د صنعت اهميت ته په کتو د هېواد د صنعتي کېدو له پاره خپلې هلې ځلې گړندۍ کړې دي. ددې هلو ځلو يوه بيلگه يې د هېواد په بېلا بېلو برخو کې د صنعتي ساحو رامنځته کول او بيا يې پر صنعتکارانو وېشل دي. د صنعت په پياوړتيا سره به هېواد له وارداتي حالت را وځي او پر صنعتي هغه به بدل شي او ترڅنگ به يې په ټول کې د همدې سکتور په برکت هېواد په بشپړ ډول د پرمختگ مسير ته برابر او په ډير کم وخت به هېواد په اقتصادي لحاظ پرمختگ وکړي.

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په حضور کې په صنعتي ساحو کې صنعت کارانو ته د ځمکې د ملکيت سند د وېش لړۍ د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د جوزا مياشتې په اوومه نېټه پيل شوه. د سندونو د وېش په لړ کې ۹۱ صنعت کارانو ته د صنعتي فعاليتونو په موخه په صنعتي ساحو کې د ځمکو د ملکيت سندونه ورکړل شول. په ملي اقتصاد کې د صنعت او صنعتي توليداتو اهميت زيات دی. لامل يې دا دی چې دا سکتور د اقتصادي ودې، کارموندنې، نوښت او نړيوالې سيالۍ بنسټ جوړوي. صنعتي توليد د ملي اقتصاد د ناخالصو کورنيو توليداتو د زياتوالي اصلي محرک دی. د توليدي فابريکو او صنعتي فعاليتونو له لارې د توکو توليد د اقتصادي فعاليتونو کچه لوړوي او د نورو سکتورونو لکه کرنې او خدماتو سره اړيکې پياوړې کوي. دغه راز صنعت سکتور د کاري فرصتونو رامنځته کولو لپاره يو له مهمو سرچينو څخه دی. دا نه يوازې د ماهرو کارکوونکو لپاره، بلکې د غير ماهرو کارگرانو لپاره هم د کار زمينه برابروي. په دې سره د بې کارۍ کچه راتيا ته او د خلکو د ژوند کچه لوړېږي. صنعت سکتور د ملي اقتصاد د پرمختگ له پاره د څارگ حيثيت لري. د صنعت د ودې او پراختيا له پاره د پانگونې، زيربناوو پراختيا او پاليسيو جوړولو ته اړتيا ده، ترڅو د اقتصادي ثبات او نړيوالې سيالۍ په برخه کې مثبتې پايلې ترلاسه شي. اسلامي امارت د صنعت د ودې او پرمختگ له پاره نه يوازې هڅې کړې، بلکې عملي

د صنعت اوونۍ څلورم ملي او نړيوال نندارتون پرانيستل شو

۲ صفحه

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند: په صنعتي ساحو کې د ځمکو له وېش سره به نوی فصل پيل او هېواد به له صنعتي پلوه لا پياوړی شي

۳ مه صفحه

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په هرات کې د شاوخوا ۶۸ ميليون ډالرو په پانگونې سره د بربښنا دوې پروژې پرانيستې

۴ مه صفحه

بلکې لسگونه زره هېوادوالو ته به د کار زمینه هم مساعده کړي.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وويل، اسلامي امارت د خصوصي سکتور د ملاتړ په موخه پر هغو وارداتي اقلامو گمرکي تعرفې لوړې کړې، چې هغه په کور دننه توليدېږي او د هېوادوالو اړتياوې پوره کولی شي. د دې تر څنگ ټولو امارتي ادارو ته هدايت شوی، چې په خپلو خريداریو او تدارکاتي پروسو کې کورنیو توليداتو او محصولاتو ته لومړیتوب ورکړي، که څه هم کیفیت يې د بهرنيو توليداتو او محصولاتو په پرتله څه نا څه ټیټ وي.

د صنعت اوونۍ څلورم ملي او نړيوال نندارتون په مراسمو کې د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال وويل، د اسلامي امارت له راتگ سره په هېواد کې د پانگوني لپاره ښه زمینه برابره شوې ده. دا مهال د برېښنا، کانونو، کرنې، صنعت، ترانسپورت، زېربناوو، مخابراتو، روغتيا او گڼو نورو سکتورونو کې کورنیو او بهرنيو پانگوالو عملاً پانگوني کړې او په دې برخه کې ورته ډېرې اسانتياوې رامنځته شوې دي. محترم ملا صاحب صنعت کاران د هېواد د اقتصاد جوړولو اساسي ځواک وباله او د صنعت په برخه کې يې د هغوی د هڅو او نوښتونو ستاينه وکړه. هغه زياته کړه: «تاسې په خپلو توليداتو کې د کيفيت، قيمت او کميت تضمين راکړئ، زه له همدې سټېجه وعده درکوم چې د کورني توليد د ملاتړ په موخه به له بهر څخه پر ورته واردېدونکو اقلامو د خودکفايي په اندازه تعرفه لوړه کړو.» د صنعت اوونۍ څلورم ملي او نړيوال نندارتون د هېواد د ملي صنعت د وړتياوو، ظرفيتونو او لاسته راوړنو د معرفي کولو په موخه جوړ شوی، چې سلگونه کورنيو شرکتونو د خوراكي توکو، درملو، لبنیاتو، ساختماني توکو، لاسي صنايعو، غالियो، پلاستيک، بټيريو جوړولو، اوسپنې ويلي کولو او لسگونه نورو برخو کې خپل صنعتي توليدات او کرنيز محصولات نندارې ته وړاندې کړي و. دغه نندارتون يوه اوونۍ دوام درلود.

د صنعت اوونۍ څلورم ملي او نړيوال نندارتون پرانيستل شو

رياست الوزراء اقتصادي مرستيال وويل، د اسلامي امارت له راتگ سره سم د صنعت سکتور د پام وړ پرمختگ کړی. تر دې دمه شاوخوا ۱۵۰۰ نوې فابريکې جوړې شوې، چې له امله يې نږدې اويا زره هېوادوالو ته د دايمي کار زمینه برابره شوې ده. اوسمهال افغانستان په ۱۳۸ صنعتي او توليدي سکتورونو کې خودکفايي ته رسېدلی، دغه پرمختگ نه يوازې د بېکارۍ د کمولو په برخه کې مهم گام بلل کېږي، بلکې د اقتصادي ثبات او پياوړتيا لپاره هم بنسټيز ارزښت لري.

محترم ملا صاحب زياته کړه، اسلامي امارت د هېواد د صنعتي کېدو لپاره په بېلابېلو ولايتونو کې د صنعتي پارکونو جوړېدو ته لومړيتوب ورکړی، چې په نږدې ورځو کې به په صنعتي ساحو کې صنعت کارانو ته د ځمکو د ملکيت سند د ورکړې شاهدان و اوسو. دا صنعتي پارکونه به نه يوازې د توليد لپاره چاپېريال برابر کړي،

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په کابل کې د صنعت اوونۍ د څلورم ملي او نړيوال نندارتون پرانيسته وکړه. دغه نندارتون د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د جوزا مياشتې په شپږمه نېټه په کابل کې د افغانستان نړيوال نندارتون په مرکز کې پرانيستل شو.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند صنعت د هر ملت د پرمختگ اساس ياد کړ او ويې ويل، موږ نن ورځ د هغو هېوادونو شاهدان يو چې يوازې د صنعتي انقلاب له برکته يې خپل زېربنايي بنسټونه قوي کړي، بې کاري يې له منځه وړې او خپلو توليداتو ته يې ښه مارکېټونه پيدا کړي دي. محترم ملا صاحب زياته کړه، د صنعت اوونۍ يوازې سمبولیک عنوان نه، بلکې دا د يوه حرکت، بدلون او قوي عزم څرگندونه کوي، چې موږ بايد له وارداتي اقتصاد څخه؛ توليدي، صادراتي او په خپلو پښو ولاړ اقتصاد لوري ته ولاړ شو. د

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند: په صنعتي ساحو کې د ځمکو له وېش سره به نوی فصل پيل او هېواد به له صنعتي پلوه لا پياوړی شي

يو هېواد د اقتصادي خودکفايي، ټولنيز ثبات او د بې کارۍ کچې راپټېلولو لپاره تر ټولو مؤثره طريقه ده. له همدې امله، د اسلامي امارت هدف دا دی چې د خصوصي سکتور لپاره داسې چاپېريال برابر کړي، څو هغوی په ډاډ سره پانگونه وکړي، فابريکې جوړې او د هېواد د توليدي ځواک برخه وگرځي.

محترم ملا صاحب وويل، د صنعتي ساحو د تنظيم له لارې د

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په حضور کې په صنعتي ساحو کې صنعت کارانو ته د ځمکې د ملکيت سند د وېش لړۍ د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د جوزا مياشتې په اوومه نېټه پيل شوه.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په همدې مناسبت په صنعت او سوداگرۍ وزارت کې جوړو شوو مراسمو ته وويل، د صنعت وده د

هېواد د اقتصادي ودې او پرمختيا، د خصوصي پانگې د جلب او جذب او همداراز د صنعتي ساحو د مديريت، ساتنې او مراقبت په موخه د افغانستان اسلامي امارت زعيم عاليقدر اميرالمؤمنين حفظه الله تعالى له لوري د صنعتي ساحو قانون توشيح شوی دی. دا قانون په صنعتي ساحو کې صنعتکارانو او پانگوالو ته د صنعتي فعاليتونو د ترسره کولو لپاره لازمي زمينې او اړوندې نورې اسانتياوې مساعدوي؛ څو له يوې خوا هېوادوالو ته کارې فرصتونه پيدا شي او له بلې خوا د هېواد په اقتصادي وده او پراختيا کې د پام وړ لاسته

ځمکو له وېش سره به نوی فصل پیل او هېواد به له صنعتي پلوه لا پیاوړی شي. محترم ملا صاحب په ټینګار سره د صنعتي ځمکو له ګټه اخیستنکو وغوښتل چې له یادو ځمکو څخه د تولید او د صنعت د پیاوړتیا په برخه کې مناسبه او مؤثره ګټه واخلي. صنعت کارانو ته یې ډاډ ورکړ چې اسلامي امارت د صنعت د اړتیاوو د پوره کولو په موخه د برېښنا پر بنسټیزو پروژو کار پیل کړی چې له نېکه مرغه چارې یې تر ډېرې اندازې پر مخ تللې دي. محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وویل، اسلامي امارت د خصوصي سکتور د پیاوړتیا، اقتصادي ودې او ملي صنعت د پرمختګ لپاره ډېرې اسانتیاوې او امتیازات په پام کې نیولي او هدف یې دا دی چې د پانګوالو لپاره یو باوري، باثباته او خوندي چاپېریال برابر کړي. هغه زیاته کړه، اسلامي امارت ټولو صنعتکارانو او پانګه والو ته ډاډ او ژمنه ورکوي چې د تولید او محصولاتو د قیمت، کیفیت او کمیت د تامین په صورت کې به پر بهرنیو مشابه اموالو د خودکفای په اندازه تعرفه لوړېږي. په پای کې د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال په کور دننه او بهر کې میشت افغان پانګوالو څخه وغوښتل چې خپل صنعت، تجربه او پانګه افغانستان ته را انتقال او د هېواد د اقتصادي بنسټونو په پیاوړتیا، د کاري فرصتونو په برابرولو او د صنعت سکتور په پراختیا کې فعاله ونډه واخلي.

نورو ولایتونو کې د امکان په صورت کې د صنعتي پارک لپاره په هر ولایت کې زر جریبه ځمکه، د کوچني صنعت او تشبثاتو لپاره په هر ولایت کې له لسو څخه تر پنځوس جریبه ځمکه ځانګړې او وسپارل شي. د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال وویل: «د همدې هڅو په لړ کې نن ورځ موږ او تاسې ۹۱ صنعت کارانو ته د صنعتي فعالیتونو په موخه په صنعتي ساحو کې د ځمکو د ملکیت د سند د ورکړې شاهدان یوو.» هغه زیاته کړه، په صنعتي ساحو کې د

راوړنې ولرو.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند زیاته کړه، د صنعتي ساحو جوړولو لپاره د ځمکو د ورکړې په اړه عالیقدر امیرالمؤمنین حفظه الله تعالی حکم کړی، څو د نوي منظور شوي قانون، چاپېریال ساتنې او ښاري ماسټر پلان مطابق د کابل په څلورو خواوو کې دوه دوه زره جریبه ځمکه، په ننگرهار، کندهار او بلخ ولایتونو کې شل شل زره جریبه ځمکه، په کندوز ولایت کې لس زره جریبه ځمکه او په پاتې

غونډې ته له اجندا سره سم ملت سټیل او خان وزیري شرکتونو ته د بامیان ولایت د یکاوانګ ولسوالۍ د سیاه درې سیمې د اوسپنې د ظواهرو د قرارداد ورکړې موضوع وړاندې شوه. له مفصل بحث وروسته یادو شرکتونو ته د بامیان ولایت د یکاوانګ ولسوالۍ د سیاه درې سیمې د اوسپنې د ظواهرو د قرارداد ورکړه په دې شرط تایید شوه، چې یاد شرکتونه به په هېواد کې د اوسپنې د سل سلنه پروسس فابریکې جوړوي او له سل سلنه پروسس شوې اوسپنې څخه به ۲۰ سلنه رویالیتی کانونو او پټرولیم وزارت ته ورکوي.

دې غونډې ته د کندوز ولایت د چهاردرې ولسوالۍ د کوري تاو سیمې د گچ ډبرو د لومړي او دوهم بلاکونو د رویالیتی موضوع هم د بحث لپاره وړاندې شوه. له بحث وروسته د یاد کان د لومړي او دوهم بلاکونو د في ټن گچ ډبرو لپاره ۲۵۰ افغانۍ رویالیتی وټاکل شوه. همدارنګه د

د اقتصادي کمېسیون نوبتي غونډه ترسره شوه

ترسره شوه. دغه غونډه د روان ۱۴۰۴ لمریز کال د جوزا میاشتې په اتمه نېټه په مرمینه ماڼۍ کې جوړه شوه.

د ریاست الوزراء اقتصادي مرستیال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په مشرۍ د اقتصادي کمېسیون نوبتي غونډه

د ظواهر د قرارداد د ورکړې په اړه هم بحث وشو. له مفصل بحث وروسته پرېکړه وشوه چې کانونو او پټروليم وزارت دې ياد کان ازادې داوطلبۍ ته وسپاري او د مالي او تخنيکي ارزونې په پايله کې دې وړ شرکت انتخاب او اقتصادي معاونيت ته يې دې وړانديز کړي. پورته نيول شوي تصاميم د منظورۍ په موخه د عاليقدر اميرالمؤمنين شيخ صاحب دفتر ته واستول شول.

تکاب ولسوالۍ د ولگۍ کلي د نفرايت ډبرو د ظواهر د قرارداد په اړه هم بحث وشو. له هراړخيز بحث وروسته د اقتصادي کمېسيون د تخنيکي کمېټې د نظر په پام کې نيولو سره پرېکړه وشوه، چې د ياد کان د ظواهر د قرارداد ورکړه کانونو او پټروليم وزارت ته د ۶۰ سلنه روياليتۍ په ورکړې سره تاييد ده. د غونډې په پای کې د ننگرهار ولايت د شېرزادو ولسوالۍ د گات مېنه جروبي مرکي خېل سيمې د سرپټين

دې ترڅنگ د ننگرهار ولايت د گوشتې ولسوالۍ اړوند لقمان ډنډ سيمې د مرمرو ډبرو کان او د دغه ولايت د حصارک ولسوالۍ اړوند د جواکان سيمې د مرمرو ډبرو کان د روياليتي پر موضوع هم بحث وشو. له هراړخيز بحث وروسته کانونو او پټروليم وزارت ته دنده وسپارل شوه، خو د يادو کانونو د روياليتۍ په اړه له گټونکو شرکتونو سره مذاکره ترسره او خپل راپور اقتصادي کمېسيون ته وړاندې کړي. همداراز د کاپيسا ولايت د

د هېواد د ملي بودجې يوه لويه برخه هر کال د وارداتي برېښنا د پېرلو لپاره لگول کېږي. د هغه په خبره، وارداتي برېښنا له يوه لوري قيمته ده او له بل اړخه په اوږدمهال کې دا چاره ډاډمنه او گټوره نه ده.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند وويل، اسلامي امارت د برېښنا سکتور په برخه کې له کورنيو ظرفيتونو پر سالمې گټې اخيستې تمرکز کړی او په دې برخه کې جدي هڅې کوي. نوموړي زياته کړه، د دغو پروژو له لارې به نه يوازې د برېښنا د توليد ظرفيت لوړ شي، بلکې د هېواد اقتصادي پرمختگ، د کاري فرصتونو رامنځته کولو، د کورنيو او بهرنيو پانگوالو هڅونه او د زېربناوو پراختيا ته به هم لاره هواره شي.

په پای کې د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال ټولو کورنيو او بهرنيو پانگوالو ته يوځل بيا ډاډ ورکړ چې اسلامي امارت په افغانستان کې په مختلفو سکتورونو په ځانگړي ډول د برېښنا سکتور کې د پانگونې لپاره اسانه شرايط رامنځته او په دې برخه کې يې شفاف او امن چاپېريال برابر کړی دی. پانگوال کولی شي له دې فرصت څخه پوره استفاده وکړي. محترم ملا صاحب يادو پروژو له قراردادي شرکتونو څخه وغوښتل چې چارې يې د منلو شوو معيارونو په پام کې نيولو سره په ښه ډول پرمخ بوځي.

د يادونې وړ ده چې د خصوصي سکتور او افغانستان برېښنا شرکت له لوري د ۴۳.۲ ميگاواټه بادي برېښنا پر پروژه څه باندې ۶۴ ميليون ډالر او پر پنځه ميگاواټه لمريزه برېښنا پروژه شاوخوا ۳.۵ ميليون ډالر پانگونه کېږي

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په هرات کې د شاوخوا ۶۸ ميليون ډالرو په پانگونې سره د برېښنا دوې پروژې پرانيستې

يوو، چې دا د هېواد د انرژۍ سکتور د پراختيا، عصري کېدو او خودکفاۍ ته د رسېدو په برخه کې مهمه لاسته راوړنه بلل کېږي. دا پروژې به نه يوازې پر وارداتي برېښنا د هېواد اتکا راکمه کړي، بلکې د چاپېريال ساتنې، دوامدارې انرژۍ او نوې ټکنالوژۍ د ترويج لپاره هم فرصتونه برابر کړي.

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال زياته کړه، افغانستان له اوږدې مودې راهيسې په وارداتي برېښنا متکي دی او

د رياست الوزراء اقتصادي مرستيال محترم ملا عبدالغني برادر اخوند له لوري د روان ۱۴۰۴ لمريز کال د جوزا مياشتې په لسمه نېټه په هرات ولايت کې د ۴۳.۲ ميگاواټه بادي او پنځه ميگاواټه لمريزې برېښنا توليدي پروژې پرانيستل شوې.

محترم ملا عبدالغني برادر اخوند په همدې مناسبت جوړو شوو مراسمو ته وويل، نن په هرات ولايت کې د بادي او لمريزې برېښنا د دوه مهمو پروژو د پرانيستې شاهدان

اخبار اقتصادی هفته

تلاش اسلام آباد و تاشکند برای تقویت همکاری های اقتصادی با کابل

گسترش همکاری ها در زمینه تجارت، پروژه های اقتصادی و ارتقای ظرفیت های منطقه ای بوده است. این دو مقام از اسلام آباد و تاشکند همچنین درباره پروژه خط

نمایندگان ویژه پاکستان و ازبیکستان در امور افغانستان درباره تقویت همکاری های اقتصادی با افغانستان گفت وگو کرده اند. آن ها گفته اند که محور این گفت وگوها،

آهن ازبیکستان-افغانستان-پاکستان نیز سخن گفته اند. عبدالحسیب صافی آگاه مسایل اقتصادی گفت: «هرقدر که ما با کشورهای همسایه تعاملات اقتصادی داشته باشیم، به همان اندازه می توانیم از این کشورها نفع اقتصادی ببریم و از تجارب، مزایا، امکانات و ظرفیت هایی که کشورهای همسایه و جهان دارند، در بخش اقتصادی استفاده کنیم.» پروژه منطقه ای «افغان-ترانس» از عناصر کلیدی روابط میان تاشکند، کابل و اسلام آباد است. این پروژه با هدف ایجاد دهلیز اقتصادی که آسیای مرکزی را به آب های اقیانوس هند وصل کند، طراحی شده و نقش حیاتی در توسعه اقتصاد افغانستان ایفا خواهد کرد؛ طرحی که از سال ۲۰۱۸ به این سو به دلایل نامعلوم تاکنون اجرا نشده است. وزارت اقتصاد، افغانستان را حلقه وصل میان پاکستان و ازبیکستان می داند و گسترش همکاری اقتصادی، تجارتی و ترانزیتی را در تقویت پروژه افغان-ترانس و رشد اقتصاد این سه کشور سودمند ارزیابی می کند.

توسعه خدمات مخابراتی با منظوری ۵۵۰ سایت جدید در سراسر افغانستان

آقای حقانی گفته که با فعال شدن این سایت های مخابراتی، باشندگان مناطق دوردست کشور از خدمات مخابراتی بهره مند خواهند شد. این سایت ها از سوی

نجیب الله حیات حقانی سرپرست وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی در سفر به پکتیا، از منظوری ۵۵۰ سایت جدید مخابراتی در سراسر کشور خبر داده است.

شبکه های گوناگون مخابراتی در کشور ایجاد می شوند. سرپرست وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی هم چنان گفته است: «در پروژه جدید دهم ۵۵۰ سایت در سراسر کشور در نظر گرفته ایم. شما از ولایت پکتیکا یاد کردید، از میان سایت های یادشده به تعداد ۷۴ سایت در مرکز پکتیکا و ولسوالی های دوردست آن منظور شده است.» در همین حال شماری باشندگان پکتیا، خواستار بهتر شدن کیفیت خدمات مخابراتی و توسعه ساحه پوشش در این ولایت هستند. بر بنیاد معلومات وزارت مخابرات و تکنالوژی معلوماتی، در این پروژه ها برای ولایت پکتیا ۴۸ سایت و برای ولایت پکتیکا ۷۴ سایت مخابراتی در نظر گرفته شده است که در مرکزها و ولسوالی های این ولایت ها نصب خواهد شد.

سرمایه گذاری و نقش آن در کاهش بیکاری

فضل ولی شیرانی

مقدمه

اقتصاد افغانستان به دلیل اشغال و همچنان خشکسالی که این کشور را فرا گرفته، به شدت آسیب دیده است. در این دوره با تغییرات بزرگ، اشغال و هرج و مرج روبرو شد. این مشکلات، همراه با اخراج اجباری اخیر پناهندگان افغان از کشورهای همسایه، عامل دیگری است که می تواند بر بازار کار در این کشور تأثیر منفی بگذارد. برای پیشرفت کشور و تسریع رشد اقتصادی، فراهم کردن فرصت های شغلی برای هموطنان مان مهم است. برای ایجاد فضای کار، لازم است پروژه های بزرگ، متوسط و کوچک در بخش های مختلف زیربنایی راه اندازی شوند. در حال حاضر، چنین طرح هایی در سراسر کشور در حال اجرا هستند، اما در سطحی نیستند که ثبات اقتصادی را به طور کامل برقرار کرده و بیکاری را از بین ببرند. بخش مهمی از این امر که می تواند به این مشکلات پایان دهد، جلب و جذب سرمایه است. اگر علاوه بر سرمایه گذاری

داخلی، سرمایه گذاری خارجی هم جذب شود، می توانیم اقتصاد مان را تقویت کنیم و به بیکاری پایان دهیم. با وجود جلب و جذب سرمایه گذاری در زیربناها، راه آهن، تولید سمند، استخراج نفت و معادن، امارات اسلامی این موارد را کافی نه دانسته و تلاش می ورزد تا سرمایه گذاری های داخلی و خارجی بیشتری را جذب کند. برای آشنایی با اهمیت سرمایه گذاری در ریشه کن کردن بیکاری، مطلب زیر را با هم می خوانیم.

اهمیت سرمایه گذاری در کاهش بیکاری

بیکاری، معضلی است که نه تنها در کشورهای توسعه یافته، بلکه در کشورهای در حال توسعه و توسعه نیافته نیز وجود دارد. هر کشور تلاش می کند تا تقاضای نیروی کار را افزایش دهد تا بیکاری کاهش یابد، اما بسیاری از کشورها هنوز نتوانسته اند به طور کامل به این مشکل پایان دهند. بیکاری در افغانستان به دلیل ناآرامی های چهار دهه گذشته افزایش یافته و باعث شده مردم با مشکلات اقتصادی

متعددی روبرو بوده و همچنان روبرو باشند. بیکاری علاوه بر پیامدهای نامطلوب اقتصادی، انسجام اجتماعی را نیز از بین می برد. نرخ بیکاری در افغانستان در حال حاضر افزایش نیافته است، بلکه در دوران حکومت های قبلی نیز بالا بود. در دوران اداره قبلی کابل، با وجود حضور تعداد زیادی از نهادها، سازمان ها و شرکت های ساختمانی خارجی، نرخ بیکاری تا ۷۰ درصد نیز می رسید. امارت اسلامی نیز به جنبه های منفی و پیامدهای وخیم این مشکل پی برده است. به همین دلیل است که او تمام توجه خود را روی این مشکل متمرکز کرده است. امارت اسلامی تلاش می کند تا برای از بین بردن علل بیکاری تلاش کند. یکی از دلایل این امر، کمبود سرمایه گذاری است.

یکی از مشکلات عمده در افغانستان که مدت هاست موجود می باشد، فقدان فرصت های سرمایه گذاری در این کشور است که تأثیر منفی بر اقتصاد و افزایش بیکاری داشته است. اگر فرصت سرمایه گذاری ایجاد می شد، کشور ما تاکنون در بسیاری از بخش ها پیشرفت های زیادی کرده بود. ولی هنوز هم فرصت موجود است. علیرغم مشکلات مختلف از جمله محدودیت های اعمال شده از سوی جامعه جهانی، امارت اسلامی توانسته است در توسعه اقتصادی، به ویژه در جلب و جذب سرمایه گذاری، دستاوردهای چشمگیری داشته باشد و گام های قاطع در این زمینه بردارد. تاکنون کشورهای مختلف و بسیاری از شرکت های خارجی علاقه خود را برای سرمایه گذاری در بخش های مختلف زیربنایی، خدماتی و عام المنفعه ابراز کرده اند که برخی از آنها عملاً کار خود را آغاز نموده است. سرمایه گذاری در بخش هایی صنعت و تجارت، زیربنا، معدن و بخش های مشابه جذب شده و برخی از پروژه های سرمایه گذاری آغاز شده اند. برای مثال، می توان به سرمایه گذاری در تعدادی از پروژه

نتجه گیری

سرمایه گذاری نقش کلیدی در ریشه کن ساختن بیکاری دارد، زیرا محرک اصلی رشد اقتصادی و ایجاد فرصت های کاری است. افزایش سرمایه، فرصت های کاری مستقیم ایجاد می کند. وقتی در بخش هایی مانند صنعت، زراعت، تکنالوژی و زیربناها سرمایه گذاری می شود، کارخانه ها، پروژه ها و کسب و کارهای جدید ایجاد می شوند. سرمایه گذاری مستقیماً فرصت های شغلی را افزایش و بیکاری را کاهش می دهد. سرمایه گذاری همچنان سطح تولید را افزایش می دهد که این امر تقاضا برای تولیدات و خدمات را افزایش می دهد. به طور خلاصه، سرمایه گذاری نقش کلیدی در کاهش بیکاری دارد، اما ضروری است که سرمایه گذاری در بخش هایی انجام شود که پتانسیل اشتغال بالایی دارند و به رشد اقتصادی کمک می کنند. هماهنگی بین حکومت و سکتور خصوصی می تواند موفقیت این جریان را بیشتر کند. به همین منظور، امارت اسلامی گام های عملی برای جلب و جذب سرمایه گذاری برداشته است. در برخی سکتورها سرمایه گذاری جذب شده و این روند هنوز ادامه دارد.

های ذکر شده در بالا، تعدادی از سرمایه گذاران داخلی و خارجی برای سرمایه گذاری در تولید برق از انرژی خورشیدی، بادی، زغال سنگ و گاز علاقه مندی خود را نشان داده و در آینده کارهای عملی در این زمینه آغاز خواهد شد. در حال حاضر، کشور ما، افغانستان، تازه وارد روند رشد و توسعه اقتصادی شده است. اما مانند برخی کشورها، ما نیز با کمبود سرمایه مواجه هستیم، بنابراین باید از تمام ابزارهایی که به رشد، توسعه و رفاه اقتصادی ما کمک می کنند، استفاده کنیم. همانطور که قبلاً اشاره کردیم، یکی از این روش ها، سرمایه گذاری است. اگر ما در جذب سرمایه گذاری مطابق با قوانین کشورمان موفق شویم، آنگاه می توانیم پروژه های زیربنایی را عملی سازیم، از منابع طبیعی بهره برداری کنیم، صنعت را تقویت، زراعت را مکانیزه نماییم و سایر سکتورها پیشرفت نمایند. با این کار، ما واقعاً اقتصاد قوی خواهیم داشت و کشورمان توسعه خواهد یافت. با جذب سرمایه گذاری از یک سو رشد اقتصادی ما سرعت می گیرد و از سوی دیگر فرصت های شغلی برای هموطنان ما در داخل کشور ایجاد می شود و نرخ بیکاری به صفر نزدیک می شود.

های تولید برق با ظرفیت ۲۶۱ میگاوات اشاره کرد. این پروژه ها شامل پروژه ی برق خورشیدی ۲۲۰۷ میگاوات در ولسوالی سروبی ولایت کابل، پروژه ی برق خورشیدی ۴۰ میگاوات در ولسوالی دهدادی ولایت بلخ، پروژه ی برق خورشیدی ۵ میگاوات در ولایت هرات، پروژه ی برق خورشیدی ۱۰ میگاوات در ولایت لغمان، پروژه ی برق بادی ۴۳.۲ میگاوات در ولایت هرات، پروژه ی برق خورشیدی ۴۰ میگاوات در ولسوالی محمد آغه ولایت لوگر، پروژه ی برق خورشیدی ۴۰ میگاوات در پارک صنعتی شیخ مصری ولایت ننگرهار، پروژه ی برق گازی ۵۰ میگاوات در شبرغان، مرکز ولایت جوزجان، و پروژه ی برق خورشیدی ۱۰ میگاوات در ولسوالی سروبی ولایت کابل به بهره برداری رسید.

این پروژه ها در مجموع ظرفیت تولید ۲۶۱ میگاوات برق را دارند که ۲۳.۷ میلیارد افغانی سرمایه گذاری برای آنها صورت گرفته است. با تکمیل و استفاده عملی از این پروژه ها، مشکلات کمبود برق در تعدادی از پارک های صنعتی و همچنان هموطنان تا حدی حل خواهد شد و پیشرفتی در امور پارک های صنعتی به میان خواهد آمد. علاوه بر پروژه

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱۰۰۰	هندي كلدارې	₹۸۰.۹	₹۸۰.۹
۱	انگليسي پونډ	₹۹۳.۲۴	₹۹۳.۱۸
۱	سعودي ريال	₹۱۸.۳۴	₹۱۸.۳۳
۱	اماراتي درهم	₹۱۸.۸۴	₹۱۸.۸۳
۱	چيني ين	₹۹.۶۱	₹۹.۶۰

اندازه	پولي واحد	پېرل	پلورل
۱	امريکايي ډالر	₹۶۹.۲۰	₹۶۹.۱۵
۱۰۰۰	پاکستاني كلدارې	₹۲۳۶	₹۲۳۶
۱۰۰۰	ايراني تومن	₹۱۸.۴۵	₹۱۸.۴۳
۱	اروپايي يورو	₹۷۸.۵۳	₹۷۸.۴۷
۱	روسي روبل	₹۰.۹۰	₹۰.۹۰

د بهرنيو اسعارو بيبې

د کابل په شهزاده سراي کې د افغانۍ
پر وړاندې د بهرنيو اسعارو د نن ورځې بيبې

